

Prince of Songkla University
Pattani Campus
ภาคผนวก

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ก

หนังสือขอความอนุเคราะห์

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา.....☎ ๒๒๑๐.....

ที่.....มอ.๗๕๑./ว.๗๕๙.....วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐

เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต

ด้วย นางสาวรอชียะห์ ลาเต๊ะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” จำนวน ๒ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา.....☎ ๒๒๑๐.....
 ที่.....มอ ๗๕๑/ว ๗๕๘.....วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐
 เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยรองศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง

ด้วย นางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” จำนวน ๒ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ยูโซะ ตาเลาะ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน.....สำนักงานเลขานุการ วิทยาลัยอิสลามศึกษา.....☎ ๒๒๑๐.....
 ที่.....มอ ๗๕๑./ว.๗๕๙.....วันที่ ๒๑ มิถุนายน ๒๕๖๐
 เรื่อง.....ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อับดุลชากัม เฮ็งปียา

ด้วย นางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี พิจารณาแล้วเห็นว่าท่านเป็นผู้มีคุณสมบัติเหมาะสม จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามวัตถุประสงค์ของแบบสอบถาม ตลอดจนให้ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับผู้วิจัยในการปรับปรุงเครื่องมือเพื่อการวิจัยต่อไป พร้อมทั้งขอส่งแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์และข้อมูลสำหรับผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถาม วิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” จำนวน ๒ ชุด

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(ดร.ยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๑๓๑๑

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๐

เรื่อง ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียน.....

ด้วย นางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังดำเนินการทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ วิทยาลัยอิสลามศึกษา ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า การรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้จะช่วยให้ได้ข้อมูลที่ทำการศึกษามีความสมบูรณ์มากขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการสร้างเสริมองค์ความรู้ทางการศึกษาโดยส่วนรวมนั้น

ในการนี้ นักศึกษามีความประสงค์จะขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน เพื่อใช้ประกอบเป็นข้อมูลในการวิจัย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการเสริมสร้างองค์ความรู้ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต)

รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย รักษาราชการแทน

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๐๙๒

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรูสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน อาจารย์ชานูซี เบญจมันต์

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี” โดยมีผู้ช่วย ศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี้ เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๐๙๒

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรุสะมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๔๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน ดร.มูฮัมหมัดรยูยานี บากา

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะห์มัด ยี่สุนทรัง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

ที่ ศธ ๐๕๒๑.๒.๐๘/ว๐๙๒

วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
ถนนเจริญประดิษฐ์ ตำบลรู่สมิแล
อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี ๙๕๐๐๐

๑๘ มกราคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เพื่อการวิจัยของนักศึกษาปริญญาโท

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย จำนวน ๑ ชุด

ด้วยนางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ รหัสนักศึกษา ๕๗๒๐๔๒๐๑๒๖ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี” โดยมีผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหมัด ยี่สุนทรง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

ในการนี้ นักศึกษาจะต้องเก็บข้อมูลจากท่านโดยการสัมภาษณ์เพื่อเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดให้ข้อมูลในครั้งนี เพื่อเป็นการดำเนินการวิจัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ดร.ยูโซะ ตาเละ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยอิสลามศึกษา

สำนักงานเลขานุการ

โทรศัพท์ ๐๘-๕๗๕๒-๗๔๐๐

โทรสาร ๐-๗๓๓๔-๘๗๒๖

Prince of Songkla University
Patani Campus

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

1. รองศาสตราจารย์ ดร.อิบรอฮีม ณรงค์รักษาเขต รองผู้อำนวยการฝ่ายบัณฑิตศึกษาและวิจัย
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นิเลาะ แวอุเซ็ง ประธานหลักสูตรการบริหารและการจัดการ
การศึกษาอิสลาม
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
3. ดร.อับดุลฮากีม เอ็งปียา อาจารย์ประจำหลักสูตรการบริหารและการ
จัดการการศึกษาอิสลาม
วิทยาลัยอิสลามศึกษา
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญที่ให้ข้อมูลสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

1. อาจารย์ชานูซี เบญจมันต์	นักวิชาการอิสระ อดีตผู้อำนวยการสำนักงาน
การศึกษาเอกชนอำเภอหนองจิก
จังหวัดปัตตานี
2. ดร.มูหามัดรูยานี บากา	ผู้อำนวยการอิสลาม สำนักงานศึกษาธิการภาค 8
จังหวัดยะลา
3. นายวศิน สาเมื้อ	ผู้อำนวยการโรงเรียนดารุลบารอกะฮ์
ตำบลบานา อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
4. นายแวอับดุลเลาะ มารูติน	ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาตโรงเรียนพัฒนาอิสลาม
ตำบลบาราเฮาะ อำเภอเมือง จังหวัดปัตตานี
5. นายสะมะแอ มะรอซี	รองผู้อำนวยการระดับประถมศึกษา
โรงเรียนอิสลามวิทยามูลนิธิ ตำบลจะแหน
อำเภอสะบ้าย้อย จังหวัดสงขลา

ภาคผนวก ค

รายชื่อโรงเรียน

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
1	โรงเรียนคานดิธรรมวิทยา	บาราเฮาะ	อำเภอเมือง ปัตตานี
2	โรงเรียนวิทยาลัยอิสลามมูลนิธิ	ตะลุโบะ	
3	โรงเรียนสตรีพัฒนศึกษา	ตันหยงลุโละ	
4	โรงเรียนจงรักสัตย์วิทยา	ตันหยงลุโละ	
5	โรงเรียนปยุตประชารักษ์	ปยุต	
6	โรงเรียนศาสนูปถัมภ์	บานา	
7	โรงเรียนเตรียมศึกษาวิทยา	รูสะมิแล	
8	โรงเรียนบำรุงอิสลาม	บาราเฮาะ	
9	โรงเรียนพัฒนาอิสลาม	บาราเฮาะ	
10	โรงเรียนศาสนสามัคคี	ตุง	อำเภอ หนองจิก
11	โรงเรียนแสงประทีปวิทยา	บุโละบุโย	
12	โรงเรียนส่งเสริมอิสลามศึกษา	ท่ากำชำ	
13	โรงเรียนบังกพิทยา	บางเขา	
14	โรงเรียนมูลนิธิชุมชนอิสลามศึกษา	บุโละบุโย	
15	โรงเรียนกุดงวิทยา	มะนังยง	อำเภอ ยะหริ่ง
16	โรงเรียนนุรุลอิสลามภูมิวิทยา	ยามู	
17	โรงเรียนส่งเสริมศาสน์	ตันหยงดालอ	
18	โรงเรียนมุสลิมพัฒนศาสตร์	บางปู	
19	โรงเรียนอะเคร์รอซะห์อิสลามียะห์	ดอน	อำเภอ ปะนาเระ
20	โรงเรียนอัลยามืออะห์อัลอิสลามียะห์	ปะนาเระ	
21	โรงเรียนสมบูรณศาสน์อิสลาม	ดอน	
22	โรงเรียนวัฒนธรรมอิสลาม	พอมิ่ง	
23	โรงเรียนนุรุลฮิตายะห์อัลอิสลามียะห์	พอมิ่ง	

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
24	โรงเรียนประสานวิทยามูลนิธิ	ยะรัง	อำเภอยะรัง
25	โรงเรียนมูลนิธิสันติวิทยา	ยะรัง	
26	โรงเรียนอัลอิสลามียะห์วิทยามูลนิธิ	คลองใหม่	
27	โรงเรียนพิทักษ์ศาสน์วิทยามูลนิธิ	ยะรัง	
28	โรงเรียนแสงธรรมศึกษาปัตตานี	คลองใหม่	
29	โรงเรียนทวิวิทยาอิสลาม	สะนอ	
30	โรงเรียนปอซันพัฒนา	ปิตุมุดี	
31	โรงเรียนอามานะวิทยา	ระแว้ง	
32	โรงเรียนผดุงศาสน์วิทยา	ยะรัง	อำเภอมายอ
33	โรงเรียนยุวอิสลามวิทยามูลนิธิ	ลูโบะฮ์โร	
34	โรงเรียนดรุณมุสลิมวิทยา	ลูโบะฮ์โร	
35	โรงเรียนธรรมพิทยาคาร	ลูโบะฮ์โร	
36	โรงเรียนอิสลามศาสน์วิทยา	สะก่า	
37	โรงเรียนสันนิธิอิสลาม	สะก่า	
38	โรงเรียนดรุณวิทยา	ลานา	
39	โรงเรียนรัศมีสถาปนา	สาคอบน	
40	โรงเรียนอิสลามพัฒนา	กระเสาะ	
41	โรงเรียนเตรียมวิทยา	สาคอใต้	
42	โรงเรียนมุฮัมมาดียะห์	นาประดู่	อำเภอโคกโพธิ์
43	โรงเรียนอิสลามสามัคคี	ป่าบอน	
44	โรงเรียนนิตอิสลาม	มะกรูด	
45	โรงเรียนมูลนิธิอาชีวะสถาน	นาประดู่	
46	โรงเรียนซอลิฮียะห์	ทุ่งปลา	

รายชื่อโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี (ต่อ)

ที่	รายชื่อโรงเรียน	ตำบล	อำเภอ
47	โรงเรียนลำห้วยวิทยามูลนิธิ	ทรายขาว	อำเภอโคกโพธิ์
48	โรงเรียนพระยานาวินคลองหินวิทยา	ปากล่อ	
49	โรงเรียนบ้านดอนวิทยามูลนิธิ	โคกโพธิ์	
50	โรงเรียนสายบุรีอิสลามวิทยา	ตะบิ้ง	อำเภอสายบุรี
51	โรงเรียนตรุณศาสน์วิทยา	ตะบิ้ง	
52	โรงเรียนศาสนศึกษา	ตะบิ้ง	
53	โรงเรียนศาสน์อิสลาม	เตราะบอน	
54	โรงเรียนอิสลามประชาสงเคราะห์	พิเทน	อำเภอ
55	โรงเรียนอิสลามนิติวิทย์	ปากู	ทุ่งยางแดง
56	โรงเรียนอัสตอร์บียะฮ์อิสลามียะฮ์	ไทรทอง	อำเภอไม้แก่น

ภาคผนวก ง

ผลการวิเคราะห์ความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม
และค่าความเชื่อมั่น

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
1	1	1	1	1	21	1	1	1	1
2	1	1	1	1	22	1	1	1	1
3	1	0	1	0.66	23	1	1	1	1
4	1	1	1	1	24	1	-1	1	0.33
5	1	0	1	0.66	25	1	1	1	1
6	1	1	1	1	26	1	1	1	1
7	1	1	1	1	27	1	1	1	1
8	1	1	1	1	28	1	1	1	1
9	1	1	1	1	29	1	0	1	0.66
10	1	1	1	1	30	1	0	1	0.66
11	1	1	1	1	31	1	1	1	1
12	1	1	1	1	32	1	1	1	1
13	1	1	1	1	33	1	1	1	1
14	1	1	1	1	34	1	1	1	1
15	1	1	1	1	35	1	1	1	1
16	1	1	1	1	36	1	0	1	0.66
17	1	1	1	1	37	1	1	1	1
18	1	1	1	1	38	1	1	1	1
19	1	1	1	1	39	1	1	1	1
20	1	1	1	1	40	1	1	1	1

ค่าความเที่ยงตรงด้านเนื้อหาของแบบสอบถาม (Content Validity) (ต่อ)

ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC	ข้อที่	ผู้เชี่ยวชาญ			IOC
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	
41	1	1	1	1	61	1	-1	1	0.33
42	1	1	1	1	62	1	1	1	1
43	1	1	1	1	63	1	1	1	1
44	1	1	1	1	64	1	1	1	1
45	1	1	1	1	65	1	1	1	1
46	1	1	1	1	66	1	0	1	0.66
47	1	1	1	1	67	1	1	1	1
48	1	1	1	1	68	1	-1	1	0.33
49	1	1	1	1	69	1	1	1	1
50	1	1	1	1	70	1	1	1	1
51	1	1	1	1					
52	1	1	1	1					
53	1	1	1	1					
54	1	1	1	1					
55	1	1	1	1					
56	1	1	1	1					
57	1	1	1	1					
58	1	1	1	1					
59	1	1	1	1					
60	1	1	1	1					

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

การทดลองใช้แบบสอบถาม (Try Out)

ลำดับที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา	ค่าความเชื่อมั่น
1	ด้านจินตนาการ	.936
2	ด้านความยืดหยุ่น	.952
3	ด้านวิสัยทัศน์	.967
4	ด้านแรงจูงใจ	.967
5	ด้านความไว้วางใจ	.966
รวมความเชื่อมั่นแบบสอบถามทั้งฉบับ		.991

Prince of Songkla University
Pattani Campus

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก จ
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เลขที่แบบสอบถาม

--	--	--

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี เป็นการศึกษาทางวิชาการ ข้อมูลที่ได้จากการตอบแบบสอบถามจะไม่มีผลกระทบใด ๆ ต่อท่านไม่ว่ากรณีใด ๆ ทั้งสิ้น แต่จะมีประโยชน์เฉพาะการศึกษาเท่านั้นจึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ

2. แบบสอบถามมี 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ใช้วัดระดับภาวะผู้นำภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ตามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามมา ณ โอกาสนี้

นางสาวรอซียะห์ ลาเต๊ะ

นักศึกษาปริญญาโท

มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดอ่านคำถามและตอบทุกข้อ โดยระบุข้อความหรือทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ตามสภาพความเป็นจริงเกี่ยวกับตัวท่าน

1. เพศ

- ₁ ชาย ₂ หญิง

2. อายุ

- ₁ ต่ำกว่า 30 ปี
₂ 30 - 40 ปี
₃ 41 - 50 ปี
₄ มากกว่า 50 ปี

3. ระดับการศึกษา

- ₁ ต่ำกว่าปริญญาตรี
₂ ปริญญาตรี
₃ ปริญญาโท
₄ ปริญญาเอก

4. ประสบการณ์การในการทำงาน

- ₁ 1 - 5 ปี
₂ 6 - 10 ปี
₃ 11 - 15 ปี
₄ 16 ปีขึ้นไป

5. ขนาดของโรงเรียน

- ₁ ขนาดเล็ก
₂ ขนาดกลาง
₃ ขนาดใหญ่

ตอนที่ 2 ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง โปรดอ่านและพิจารณาข้อความแต่ละข้อที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร
สถานศึกษาที่ท่านปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน ว่ามีการกระทำหรือแสดงออกในเรื่องดังกล่าวมากน้อย
เพียงใดและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง โดยเกณฑ์การ
พิจารณาดังนี้

- 5 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ระดับมากที่สุด
4 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ระดับมาก
3 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ระดับปานกลาง
2 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ระดับน้อย
1 หมายถึง มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ระดับน้อยที่สุด

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
1. ด้านจินตนาการ						
1	ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ					
2	ผู้บริหารมีอารมณ์ขันเป็นกันเองกับบุคลากร เพื่อสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลินและมีความสุข					
3	ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีในการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษา					
4	ผู้บริหารมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด (ฟาฏอนะฮ์) และมีความรู้ (อาลิม) ในการตอบสนองต่อปัญหาอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนสามารถสร้างความมั่นใจให้กับบุคลากรได้เป็นอย่างดี					
5	ผู้บริหารสร้างขวัญและกำลังใจให้กับบุคลากรในการทำงาน					

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
6	ผู้บริหารมีความบริสุทธิ์ใจ (อิคลาส) และทุ่มเทให้การทำงานตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ					
7	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถ (อัลกิฟาอะฮ์) ของบุคลากรในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ					
8	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีการคิด (ตฟكير) แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นด้วยวิธีการใหม่ ๆ					
9	ผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างจากเดิม เพื่อหาวิธีการใหม่ๆ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน					
10	ผู้บริหารมีความรอบรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์ระบบต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ					
2. ด้านความยืดหยุ่น						
11	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนแผนงานตามความเหมาะสม					
12	ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นในการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม					
13	ผู้บริหารเปิดกว้างในการยอมรับความคิดเห็นและข้อเสนอแนะจากบุคลากร					
14	ผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสุข สนุกสนาน ไม่เครียดกับการทำงาน					
15	ผู้บริหารมีการปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบการทำงานตามสถานการณ์ที่เปลี่ยนไป					
16	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรทุกระดับสามารถเข้าพบ ได้ตลอดเวลา					

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
17	ผู้บริหารสามารถตัดสินใจแก้ปัญหาที่รวดเร็วและถูกต้องในสถานการณ์ที่คับขัน					
18	ผู้บริหารให้ความอิสระในการปฏิบัติงาน ไม่ปิดกั้นความคิดเห็นที่แตกต่าง					
19	ผู้บริหารมีความอดทน (ศอับร) สามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุก ๆ สถานการณ์					
20	ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนความคิดหากมีข้อมูลใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง					
21	ผู้บริหารสามารถคิดค้นแปลงความรู้ นวัตกรรม เพื่อให้เกิดประโยชน์และครอบคลุมทุกด้าน					
22	ผู้บริหารมีความเป็นกันเองและถ่อมตนในการทำงานกับบุคลากร					
23	ผู้บริหารคอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือ (คิดมัต) วิธีการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษา					
24	ผู้บริหารสามารถคิดหาวิธีการ ที่ไม่ยึดติดกับกฎเกณฑ์เดิมอย่างอิสระและสร้างสรรค์ เพื่อให้บุคลากรทราบและถือไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง					
3. ด้านวิสัยทัศน์						
25	ผู้บริหารสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่สะสมไว้มาประยุกต์ใช้เพื่อคิดสิ่งใหม่ อาทิ นวัตกรรมใหม่ การเสนอโครงการใหม่และกิจกรรมใหม่					
26	ผู้บริหารคิดหาวิธีการใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน					
27	ผู้บริหารคิดหาแนวทางในการพัฒนาบุคลากรได้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ					

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
28	ผู้บริหารมีการสร้างผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มและเป็นผลงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อน					
29	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสมในการทำงาน					
30	ผู้บริหารมีการบริหารสถานศึกษา เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่จะนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามวิสัยทัศน์					
31	ผู้บริหารเป็นผู้ปฏิรูป (อิศลาห์) แนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา					
32	ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ					
33	ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ (บาศีเราะห์) และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากร					
34	ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรมีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงาน					
35	ผู้บริหารเป็นผู้มีอุดมการณ์อิสลามที่บริสุทธิ์ใจ (อิกลาศ) เพื่ออัลลอฮ์องค์เดียวโดยไม่หวังผลประโยชน์แอบแฝง					
36	ผู้บริหารมีการเผยแพร่ (ดับลีหม) คำสอนอิสลามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของการทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม					
37	ผู้บริหารแสดงความคิดเห็น (เราะฮ์ยูน) เกี่ยวกับการทำงาน ที่ยึดมั่นต่อศาสนบัญญัติและคำสอนอิสลาม					
38	ผู้บริหารมีการจัดการอบรม (ตัดรีบ) บุคลากร เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ					

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก								
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด				
4. ด้านแรงจูงใจ										
39	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น (ระดมสมอง) ในการทำงานอย่างเท่าเทียมกัน									
40	ผู้บริหารสามารถให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการทำงานให้กับบุคลากรตามทิศทางที่กำหนดไว้									
41	ผู้บริหารมีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร เพื่อตระหนักถึงการทำงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุตามเป้าหมาย									
42	ผู้บริหารมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานตลอดเวลา									
43	ผู้บริหารมีความยุติธรรม (อัคร) ในการพัฒนาบุคลากรในเรื่องต่าง ๆ อย่างมีเหตุผลและเท่าเทียมกัน									
44	ผู้บริหารประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ในการสร้างความเชื่อมั่นให้กับบุคลากร									
45	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมที่กระตุ้นให้บุคลากรเกิดความคิดใหม่ๆ อยู่เสมอ									
46	ผู้บริหารสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ									
47	ผู้บริหารมีความศรัทธาและทุ่มเท (มูญาฮาดีฮ์) ความพยายามต่องานที่ปฏิบัติ									
48	ผู้บริหารมีความเอาใจใส่ต่อการพัฒนาเทคนิคและวิธีการทำงานใหม่ ๆ ของบุคลากรอยู่เสมอ									
49	ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อการทำงานที่มุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์									

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
50	ผู้บริหารให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาอย่างเท่าเทียมกัน					
51	ผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของบุคลากรให้เป็นไปตามทิศทางและจุดหมายที่กำหนด					
52	ผู้บริหารมีการกระตุ้นกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร เพื่อมีความสุขในการทำงาน					
53	ผู้บริหารมีการส่งเสริมให้บุคลากรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ					
5. ด้านความไว้วางใจ						
54	ผู้บริหารให้เกียรติในการตัดสินใจและเข้าใจข้อผิดพลาดของบุคลากร					
55	ผู้บริหารมีการจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรทางการศึกษา					
56	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน					
57	ผู้บริหารและบุคลากรมีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกันก่อนกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษา					
58	ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้แสดงความคิดเห็นใหม่ๆ มาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน					
59	ผู้บริหารมีความเสียสละ เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน					
60	ผู้บริหารให้ความอิสระ (สุรริยะห์) ในการตัดสินใจของบุคลากรมากกว่าการยึดกฎระเบียบเป็นเกณฑ์					

ข้อที่	ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์	ระดับการกระทำหรือแสดงออก				
		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
61	ผู้บริหารมีทักษะในการสร้างความไว้วางใจ ในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากร					
62	ผู้บริหารมีความเชื่อมั่น (ยากิน) ในตัวบุคลากรว่าจะสามารถทำงานที่มอบหมายได้สำเร็จ					
63	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรมีความไว้วางใจและให้เกียรติต่อ มุสลิม (อิกรอมุนมุสลิมิน) ด้วยกัน					
64	ผู้บริหารส่งเสริมให้บุคลากรแสดงผลงานทางวิชาการ (อิลมียะห์) ในระดับต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ					
65	ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามความรู้ ความถนัดและความสามารถของบุคลากรแต่ละคน					
66	ผู้บริหารสร้างบรรยากาศแห่งความไว้วางใจที่เป็นอยู่ระหว่างฝ่ายบริหาร คณะครู นักเรียนและผู้ปกครอง					
67	ผู้บริหารส่งเสริมบรรยากาศการทำงานเป็นทีมและเป็นเอกภาพ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง โปรดแสดงข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

1. ด้านจินตนาการ (Imagination)

.....

.....

.....

2. ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility)

.....

.....

.....

3. ด้านวิสัยทัศน์ (Vision)

.....

.....

.....

4. ด้านแรงจูงใจ (Motivation)

.....

.....

.....

5. ด้านความไว้วางใจ (Trust)

.....

.....

.....

ขอความกรุณาตรวจสอบอีกครั้งหนึ่งว่าท่านตอบแบบสอบถามครบทุกข้อทุกตอนแล้วด้วยความขอบคุณอย่างสูง

ภาคผนวก จ
แบบสัมภาษณ์การวิจัยและตัวอย่างผลการสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์เพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม
จังหวัดปัตตานี

วัตถุประสงค์

เพื่อสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

คำชี้แจง แบบสัมภาษณ์ฉบับนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

ตอนที่ 2 แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ชื่อ - นามสกุล.....

ตำแหน่ง.....

โรงเรียน ตำบล.....

อำเภอ..... จังหวัด.....

สถานที่ให้สัมภาษณ์.....

วัน/เดือน/ปีที่ให้สัมภาษณ์.....

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์

1.1 ปัจจุบันท่านดำรงตำแหน่งอะไร ?

ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน อื่นๆ.....

1.2 ระดับการศึกษา ?

ต่ำกว่าปริญญาตรี ปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก

1.3 ประสบการณ์ทำงาน.....ปี

1.4 ขนาดของโรงเรียน ?

โรงเรียนขนาดเล็ก (มีนักเรียนไม่เกิน 500 คน)

โรงเรียนขนาดกลาง (มีนักเรียนตั้งแต่ 501-1,500 คน)

โรงเรียนขนาดใหญ่ (มีนักเรียนตั้งแต่ 1,500 คน ขึ้นไป)

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่มีต่อแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำ
เชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

2.1 ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านจินตนาการ (Imagination) อย่างไร

.....
.....
.....

2.2 ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) อย่างไร

.....
.....
.....

2.3 ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านวิสัยทัศน์ (Vision) อย่างไร

.....
.....
.....

2.4 ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านแรงจูงใจ (Motivation) อย่างไร

.....
.....
.....

2.5 ท่านมีแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา
โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านความไว้วางใจ (Trust) อย่างไร

.....
.....
.....

ตอนที่ 3 ท่านมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์
ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

ผู้วิจัยขอขอบคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสัมภาษณ์มา ณ โอกาสนี้เป็นอย่างสูง

Prince of Songkhla University
Pattani Campus

ผู้ให้สัมภาษณ์

นายวศิน สาเมื้อ

ตำแหน่ง ผู้อำนวยการโรงเรียนดารุลบารอกะฮ์

สถานที่ให้สัมภาษณ์ โรงเรียนดารุลบารอกะฮ์

สัมภาษณ์เมื่อ วันอาทิตย์ที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2561

รายละเอียดการสัมภาษณ์มีดังนี้

ผู้วิจัย: บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรรอฮีม อัลฮาลามูอัลยุมวะเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวาบารอกาทุฮฺ ขอความสันติสุขจงประสบแก่ท่านผอ. วศิน สาเมื้อ ค่ะ ก่อนอื่นก็ต้องขอแนะนำตัวก่อนนะคะ ดิฉันนางสาวรอชีเยห์ลาเต๊ะ นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม วิทยาลัยอิสลามศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี ค่ะ ซึ่งในวันนี้ดิฉันก็จะสัมภาษณ์ผอ.เกี่ยวกับเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสัมภาษณ์แนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิที่มีต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ค่ะ ซึ่งการสัมภาษณ์ในครั้งนี้มีด้วยกัน 3 ตอน ค่ะ โดยตอนที่ 1 คือ สถานภาพของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ในแต่ละด้านของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ และตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม ค่ะ

ก่อนอื่นก็ขอให้ผอ.แนะนำตัวสักเล็กน้อยก่อนนะคะ เรียนเชิญค่ะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: บิสมิลลาฮิรเราะฮฺมานิรรอฮีม อัลฮาลามูอัลยุมวะเราะฮฺมาตุลลอฮฺฮิวาบารอกาทุฮฺ ผมนายวศิน สาเมื้อ ดำรงตำแหน่งเป็นผู้อำนวยการโรงเรียนดารุลบารอกะฮ์

ผู้วิจัย: ค่ะ เข้าเรื่องเลยนะคะ เรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี อาจารย์มีความคิดเห็นอย่างไรบ้างค่ะ เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในแต่ละด้านว่าควรมีลักษณะอย่างไรในความคิดของอาจารย์ค่ะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านจินตนาการนั้น จากยุคสมัยที่การเปลี่ยนแปลง ผมในฐานะที่เป็นผู้บริหารโรงเรียนในยุคสมัยสมัยปัจจุบัน ซึ่งเป็นยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง สิ่งแรกที่ผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้นำสมัยปัจจุบันนี้ควรมีหรือจะต้องมีคือ สติปัญญาที่เฉลียวฉลาดมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ ผู้นำที่ดีควรเป็นผู้นำที่มีความรอบรู้ในการทำงานที่รับผิดชอบ มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการวาดฝันให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าและพัฒนาอย่างมีคุณภาพจนเป็นที่ยอมรับจากคนในสังคม จะเห็นได้ว่าความคิดเชิงสร้างสรรค์เป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับผู้บริหารในยุคปัจจุบัน เนื่องจากการที่ผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์แสดงให้เห็นถึงศักยภาพของผู้บริหารในการพัฒนาสถานศึกษาไปสู่แนวทางที่แปลกใหม่แตกต่างไปจากเดิมอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้เห็นได้จากองค์ประกอบภายในสถานศึกษาเช่น ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ครูและบุคลากรที่มี

ประสิทธิภาพ ทำให้สถานศึกษาเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอก สิ่งดังกล่าวจะดีหรือประสบความสำเร็จไม่ได้เลยถ้าผู้นำไม่มีความบริสุทธิ์ใจในการทำงานและมอบหมายต่อเอกองค์อัลลอฮ์ ซึ่งมีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพตามเป้าหมายที่วางไว้

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านความยึดหยุ่นอาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านความยึดหยุ่นนั้น ในการบริหารจัดการสถานศึกษาสิ่งที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคือ ความยึดหยุ่น ซึ่งเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารในการสร้างความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ ยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง ซึ่งเป็นทักษะที่สำคัญในการสร้างบรรยากาศในการทำงานไม่ให้ความตึงเครียด ทำให้มีความสุขในการทำงานสามารถสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพให้กับสถานศึกษา ทั้งนี้จะเห็นได้ว่า ความยึดหยุ่นของผู้บริหารจะเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้

ผู้วิจัย: ค่ะ แล้วในด้านวิสัยทัศน์อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านวิสัยทัศน์นั้น ถือเป็นภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสำคัญอีกประการหนึ่งในการกำหนดวิสัยทัศน์ กำหนดทิศ

ทางการพัฒนาสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ซึ่งในการกำหนดหรือการสร้างวิสัยทัศน์นั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมหรือบริบทของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์กว้างไกลจะเป็นผู้นำที่มีแนวคิดที่หันต่อสถานการณ์ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีหลักการทำงานตามแนวคิดที่ตั้งไว้อย่างมั่นคง ตลอดจนส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงในกระบวนการทำงานที่มีความทันสมัย ดังนั้นวิสัยทัศน์ของผู้บริหารถือเป็นสโลแกน เป็นภาวะผู้นำที่จำเป็นในการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพวิสัยทัศน์ถือเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ก็แล้วกัน ครับ

ผู้วิจัย: ค่ะ ต่อเลยนะคะ แล้วในด้านแรงจูงใจนี้อาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านแรงจูงใจ ก็เป็นมิติหนึ่งของผู้บริหารสถานศึกษาควรมีเนื่องจากเป็นแรงจูงใจ คือแรงผลักดันที่สำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการบริหารทุนทางปัญญาที่ดีและสำคัญอีกประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆให้กับสถานศึกษา จะเห็นได้ว่า แนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านแรงจูงใจถือเป็นพลังทางจิตที่มีความสำคัญในการพัฒนาสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ รวมๆแล้วทุกด้านเป็นสิ่งที่ผู้บริหารควรมี

ผู้วิจัย: ค่ะ ต่อไปนะคะ แล้วในด้านความไว้วางใจอาจารย์พอจะมีแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในด้านความไว้วางใจนี้ ก่อนอื่นต้องบอกเลยว่าความไว้วางใจถือเป็นพฤติกรรมที่ดีและมีความสำคัญอีกประการหนึ่งเช่นเดียวกันสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ ทั้งนี้ความไว้วางใจเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในสถานศึกษาให้ดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ จะเห็นได้ว่า ความสำเร็จหรือประสิทธิภาพขององค์กรขึ้นอยู่กับการวางแผนของผู้บริหาร ดังนั้นผู้บริหารที่ใช้หลักการมอบหมายและไว้วางใจ เขาก็จะเป็นผู้บริหารที่มีการวางแผนที่ดีและเป็นผู้นำที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการ ทั้งนี้เห็นได้จากเสียงสะท้อนจากสังคมภายนอกที่กล่าวถึงประสิทธิภาพและคุณภาพของสถานศึกษาครับ

ผู้วิจัย: สุดท้ายนี้อาจารย์มีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอย่างไรบ้างคะ

ผู้ให้สัมภาษณ์: สำหรับภาวะผู้นำผมเชื่อว่าผู้บริหารทุกคนสามารถทำได้ แต่สิ่งที่ผมอยากเห็นมากที่สุดคือการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุคลากรในสถานศึกษาทุกๆ สถานการณ์ เนื่องจากการเป็นแบบอย่างที่ดีถือเป็นที่ประจักษ์มากกว่าคำพูด ถ้าเป็นผู้นำเป็นแบบอย่างที่ดีผู้ตามก็จะตามเอง

ผู้วิจัย: คะ อัลฮัมดุลิลลาห์ ยากษาก็ตลอดฮุคคือयरอนคะ อาจารย์ที่เสียสละเวลาให้ข้อมูลเพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ สุดท้ายนี้ถ้าหากผิดพลาดประการใดด้วยกาย

วาจา ใจ ก็ต้องขอมาอ้อไว้ ณ ที่นี้ด้วยนะค่ะ ขอขอบคุณมากค่ะ

Prince of Songkla University
Pattani Campus

ภาคผนวก ข
นิพนธ์ต้นฉบับ (Manuscript)

ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

จังหวัดปัตตานี

รอชียะห์ ลาเต๊ะ¹, อะห์มัด ยี่สุนทรง²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม

²Ph.D. (การอุดมศึกษา), ผู้ช่วยศาสตราจารย์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี 2) เปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน 3) ประมวลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ใช้วิธีวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จำนวน 127 คน ครูผู้สอนในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำนวน 357 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 484 คน ใช้ในการสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้างและแบบสอบถามในการเก็บข้อมูล สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลประกอบด้วย ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและทดสอบค่าที (t-test) และค่าเอฟ (F-test)

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก
- 2) การเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ยกเว้นขนาดของโรงเรียนที่มีความแตกต่างกัน
- 3) ประมวลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ในด้านจินตนาการ พบว่า ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีลักษณะของการเป็นผู้ที่มีสติปัญญาอันเฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีไหวพริบดีในการแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดแบบเดิม ๆ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาที่มี

คุณภาพ ด้านความยืดหยุ่น พบว่า ผู้บริหารควรมีพฤติกรรมของความยืดหยุ่นผ่อนปรน สามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ เปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ด้านวิสัยทัศน์ พบว่า ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา โดยสามารถวิเคราะห์สภาพแวดล้อมและบริบทของสถานศึกษาได้อย่างสร้างสรรค์และเป็นนักแก้ปัญหาได้ดี ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาที่มุ่งสู่ความเป็นเลิศ ด้านแรงจูงใจ พบว่า ผู้นำที่มีศักยภาพจะต้องมีทักษะในด้านการพัฒนาภาวะผู้นำ คือ มีทักษะในด้านความรู้ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน ทั้งนี้เพื่อเป็นกำลังใจที่สำคัญในสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ประจักษ์ต่อสังคม และด้านความไว้วางใจ พบว่า ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้กับคณะครูในการจัดการเรียนการสอนหรือแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และผู้บริหารควรเปิดโอกาสและยอมรับความคิดเห็นของบุคลากรในการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา, โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม

Creative Leadership of Islamic Private School Administrators in Pattani Province

Roseeyah Lateh¹, Ahmad Yisunsong²

¹MA. student in Islamic Educational Administration and Management

²Ph.D. (Higher Education), assistant professor

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to investigate creative leadership of Islamic private school administrators in Pattani province 2) to compare their creative leadership based on gender, age, educational level, experiences and school size and 3) to propose guidelines for developing creative leadership of school administrators. This study employed survey research methodology and the samples used in this study consisted of 127 school administrators and 357 teachers from Islamic private schools in Pattani province, total was 484 samples. Non-Structured interview and questionnaires were used in the data collection, and statistical analysis, was Percentage, Mean, Standard Deviation, t-test and F-test.

The research findings were as follows:

1) Level of creative leadership of the school administrators in Islamic private school in Pattani province was high in both overall level and each dimensional level.

2) The comparative study of their creative leadership showed that there were no significant differences in both overall and each dimensional level based on gender, age, educational level and their experiences except the school size.

3) As regard to the proposed guidelines for developing creative leadership, this study shows that there are five aspects that the administrators should be aware of namely imagination, flexibility, vision, motivation and trust. Imagination aspect, it can be illustrated that the administrators should be smart, knowledgeable and be able to solve problems wisely and creatively and be the leader of change for creating better quality of school development. Flexibility aspect, it shows that they

should be adaptable to different situations and be able to adjust certain activities appropriately. Moreover, they should let their employees express their views and opinions freely. Vision aspect, the administrators should be skillful in vision building to serve as a starting point for developing schools quality. Also, they should be creative problem solvers and analysts in order for them to develop schools toward achieving excellence. Motivation aspect, potential leaders should be skillful in leadership development. In other words, they should know how to encourage and motivate teachers to work in schools and create their quality works which are visible to the society. And trust aspect, the administrators should build trust in teachers and help them to build self-confidence in their teaching and learning management or encourage them to express their views towards schools' activities. Furthermore, teachers' discussion floor should be provided to initiate and produce teaching innovations.

Keywords: Creative Leadership Administrators, Private Islamic Schools

บทนำ

จากสภาพสังคมปัจจุบันที่มีการเปลี่ยนแปลงและแข่งขันกันสูงทั้งในด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองการปกครองและเทคโนโลยี ตลอดจนด้านการศึกษาของไทย ก็ส่งผลให้ประสบปัญหาในรูปแบบต่าง ๆ มากมายอาทิเช่น ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของไทย เป็นต้น อย่างไรก็ตามกระแสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวที่เกิดขึ้นส่งผลให้ทุกองค์กรมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีผู้นำที่มีคุณลักษณะที่เหมาะสมและเป็นผู้นำที่มีศักยภาพสูงในการขับเคลื่อนองค์กรให้เป็นไปในทิศทางที่ดีเพื่อสามารถนำพาองค์กรไปสู่เป้าหมายด้วยความสำเร็จ ทั้งนี้การที่องค์กรมีประสิทธิภาพก็ส่งผลให้สังคมมีความน่าอยู่และสามารถก้าวทันกับยุคสมัยที่มีการเปลี่ยนแปลงได้เป็นอย่างดี ดังนั้นการสร้างผู้นำที่มีศักยภาพและมีพลังทางบวกจะทำให้สามารถขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การพัฒนาได้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ด้วยเหตุนี้ภาวะผู้นำจึงเป็นคุณลักษณะและพฤติกรรมที่มีความจำเป็นสำหรับผู้นำยุคใหม่

ผู้นำ คือ ผู้ที่สามารถนำทิศทางผู้ตามให้ก้าวไปข้างหน้าสู่จุดหมายตามที่ตั้งใจไว้ โดยใช้ศักยภาพของความเป็นผู้นำที่มีอยู่เพื่อส่งผลให้สามารถกำหนดทิศทางของผู้ติดตามให้ไปสู่เป้าหมายเดียวกัน ลักษณะพื้นฐานของผู้นำที่ดีจะต้องประกอบไปด้วยความซื่อสัตย์ ความยุติธรรม การรักษาคำพูด มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความกล้าหาญ กล้าตัดสินใจ เอาจริงเอาจัง มีความอดทน เสียสละและมีคุณธรรมจริยธรรม ทั้งนี้ภาระหน้าที่ของผู้นำ คือ การสร้างคนให้เติบโตอย่างมีศักยภาพ และสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในอนาคตได้ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2556: 21) หนึ่งในนิยามที่ดีของคำว่า “ผู้นำที่ดี” คือ นิยามที่ให้โดยเดมิง (Deming) ซึ่งเขาได้กล่าวว่า ผู้นำที่ดี คือ ผู้ที่สามารถสร้างภาวะผู้นำให้เกิดกับผู้อื่น รับฟังและให้อภัยต่อความผิดของพวกเขาเหล่านั้น จะเห็นได้ว่าศาสนาอิสลามก็ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับความเป็นผู้นำหรือภาวะผู้นำ ดังคำกล่าวของท่านรอซูล ﷺ ที่ว่า

لا يجل لثلاثة يكونون يفلاة من الأرض الأمرواعليهم أحدهم

ความว่า “ไม่สมควรแก่บุคคลสามคนเมื่ออยู่ในที่เดียวกันแล้ว แต่หนึ่งในจำนวนสามคนนั้นจะต้องได้รับการแต่งตั้งให้เป็นผู้นำ”

และนอกจากนี้ยังมีหะดีษบทอื่นที่ท่านรอซูล ﷺ ได้กล่าวว่า

إذا خرج ثلاثة في سفر فليؤمروا عليهم

ความว่า “เมื่อบุคคลสามคนออกเดินทาง หนึ่งในจำนวนคนดังกล่าวจะต้องเป็นผู้นำ”

จากทั้งสองหะดีษข้างต้นแสดงให้เห็นว่า ทุก ๆ กิจการจำเป็นจะต้องมีผู้นำในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาที่ดีขององค์กร และผู้นำที่ดีควรมีลักษณะอย่างไร ที่จะสามารถพัฒนาองค์กรให้ประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด เมื่อศึกษาแบบอย่างของท่านรอซูล ﷺ ผู้ซึ่งได้รับคัดเลือกจากฮาร์ท (Hart) ว่าเป็นผู้ที่ทรงอิทธิพลสุดในประวัติศาสตร์ของมนุษยชาติจะพบว่า ท่านรอซูล ﷺ ได้ปฏิบัติต่อผู้นำทั้งหลายในหมู่ศอฮาบะฮ์โดยการรับฟังพวกเขา ร่วมปรึกษาในเรื่องสำคัญ รวมทั้งมอบหมายอำนาจหน้าที่ให้แก่พวกเขา นอกจากนั้นแล้วท่านรอซูล ﷺ เป็นผู้อ่อนโยนและให้อภัย ซึ่งมีความสอดคล้องกับคำกล่าวของเดมิง (Deming) ที่มีสาระใกล้เคียงกับคำสอนของอิสลาม (Naceur, แปลโดยนิเลาะ แวอุเซ็ง, 2548: 118) ซึ่งปรากฏในโองการดังนี้

﴿ فَمَا رَحِمَهُ مِنَ اللَّهِ إِنَّتَ لَهُمْ وَلَوْ كُنْتَ فَظًّا غَلِيظَ الْقَلْبِ لَانْفَضُّوا مِنْ حَوْلِكَ فَاعْفُ عَنْهُمْ
وَاسْتَغْفِرْ لَهُمْ وَشَاوِرْهُمْ فِي الْأَمْرِ فَإِذَا عَزَمْتَ فَتَوَكَّلْ عَلَى اللَّهِ إِنَّ اللَّهَ يُحِبُّ الْمُتَوَكِّلِينَ ﴾ (๓๓)

ความว่า “เนื่องด้วยความเมตตาจากอัลลอฮ์นั่นเอง เจ้า (มุฮัมมัด) จึงได้สุภาพอ่อนโยนแก่พวกเขา และถ้าหากเจ้าเป็นผู้ประพฤติหยาบช้า และมีใจแข็งกระด้างแล้วไซ้ร้ แน่นนอนพวกเขาก็ยอมแยกตัวออกไปจากรอบ ๆ เจ้ากันแล้ว ดังนั้นจงอภัยให้แก่พวกเขาเถิด และจงขออภัยให้แก่พวกเขาด้วย และจงปรึกษาทารอกับพวกเขาในกิจการทั้งหลาย ครั้นเมื่อเจ้าได้ตัดสินใจแล้วก็จงมอบหมายแต่อัลลอฮ์เถิด แท้จริงอัลลอฮ์ทรงรักใคร่ผู้มอบหมายทั้งหลาย” (ซูเราะฮ์ อาละอิมรอน: 159)

ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นบุคคลสำคัญต่อการพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา ซึ่งผู้นำเป็นผู้ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากต่อการพัฒนาองค์กรและการบริหารจัดการในทุกระดับ ทั้งในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ รวมทั้งระดับโลกซึ่งผลสัมฤทธิ์ ประสิทธิภาพ หรือประสิทธิผล ล้วนขึ้นอยู่กับความคิดและแนวปฏิบัติของผู้นำเป็นสำคัญ (กระทรวงศึกษาธิการ 2550: 2)

อนึ่งการยอมรับบทบาทภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีมานานแล้วตั้งแต่ในอดีต สำหรับการกำหนดการบริหารเป็นวิชาชีพชั้นสูงและมีมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ เพิ่งจะเกิดขึ้นหลังจากนี้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545 ซึ่งนำไปสู่การออกพระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 และมีข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณวิชาชีพ พ.ศ. 2547 และประกาศโดยคุรุสภา อย่างไรก็ตามพบว่า การดำเนินการเกี่ยวกับวิชาชีพการบริหารสถานศึกษาผู้ปฏิบัติในปัจจุบันยังปฏิบัติได้ยังไม่

เต็มที่ ทั้งในด้านการผลิตและการพัฒนา ตลอดจนการดำเนินการตามมาตรฐานวิชาชีพและเป็นไปได้ ไม่สมบูรณ์นัก อีกทั้งยังไม่สามารถทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นมืออาชีพได้ตามมุ่งหวัง ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของสถาบันการผลิตและพัฒนาผู้บริหารและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งตัวผู้บริหารสถานศึกษาเองจำเป็นต้องร่วมผลิตและร่วมพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษาให้มีภาวะผู้นำที่จะช่วยให้การบริหารจัดการการศึกษาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล และนำไปสู่คุณภาพที่พึงประสงค์ต่อไป (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 111)

Harris (2009) ผู้อำนวยการสำนักวิจัย ณ University of Warwick ได้สรุปแนวคิดสาระสำคัญเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ในบทความ ในหัวข้อ “Creative Leadership Developing Future Leaders” ระบุว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเกี่ยวข้องกับการติดต่อประสานงาน (Connecting) กับบุคคลที่มีความคิดเห็นตรงกัน และกับบุคคลที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน (Different) เพื่อจะมีโอกาสได้เรียนรู้ร่วมกัน อย่างไรก็ตามผลลัพธ์ (Result) ที่ได้อาจจะไม่ใช่ความคิดเห็นที่สอดคล้องกันแต่อาจจะมาจากความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน ความคิดเห็นที่ไม่ตรงกันเชิงสร้างสรรค์อันจะนำไปสู่การคิดเชิงสร้างสรรค์ถึงแม้ว่าจะไม่ใช่เรื่องง่าย ๆ แต่ก็จำเป็นต้องเปลี่ยนความคิดเดิม ๆ และเผชิญกับการสร้างความเชื่อมั่นของแนวทางวิธีการใหม่ ๆ ที่จะสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ ซึ่งมีคุณลักษณะเหมือนกับภาวะผู้นำแบบให้บริการ (Servant Leadership) โดยภาระงานหลักของภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ คือ การประสานงานบุคคล (Connect) ที่มาจากความคิดเห็นที่ตรงกันและความคิดเห็นที่แตกต่างกัน เพื่อพัฒนาสมรรถนะและความสามารถต่าง ๆ ของบุคคลภายในองค์กรให้เกิดความสร้างสรรค์ในทุกสถานที่ ทุกระดับ โดยปราศจากการยึดมั่นถือมั่น” (Leadership Without Ego) โดยทั่วไปแล้วภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเกี่ยวข้องกับการพัฒนาแนวทางด้านวิธีการใหม่ ๆ ขององค์กรและความท้าทาย (Challenging) ที่สลับซับซ้อนมากกว่าการคงสภาพที่เป็นอยู่แบบเดิม (Status Quo) (อ้างถึงใน กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์, 2555)

อนึ่ง ธีระ รุญเจริญและวาสนา ศรีโพธิ์โรจน์ (2554) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำผู้อื่น ประสานงานผู้อื่น ด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศ โดยการคิดนอกกรอบด้วยวิธีการใหม่ ๆ เพื่อนำไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ

นอกจากนั้นไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2553) ได้กล่าวว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งที่จะศึกษาค้นคว้าด้วยวิธีการวิจัยทั้งในเชิงแนวคิด รูปแบบและกระบวนการ เพื่อฝ่าวงล้อม

และขยายขอบเขตของการมองปัญหาทะลุไปจากแนวทางแบบเดิม ๆ จึงจะสามารถแก้ปัญหาสร้างสิ่งที่ดีและยั่งยืนในอนาคต จะเห็นได้ว่าผู้นำหรือผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้นและเจริญรุดหน้าไปสู่ความเป็นเลิศได้อย่างรวดเร็ว ทั้งนี้เนื่องจากวิทยาการต่าง ๆ ในโลกก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาทำให้การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และการมีโลกทัศน์ที่กว้างไกลจะเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะช่วยให้ผู้บริหารสถานศึกษามีวิสัยทัศน์ สามารถกำหนดภาพอนาคตของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจนและเหมาะสมกับยุคสมัยใหม่ ตลอดจนเป็นการกำหนดกลยุทธ์ในการบริหารสถานศึกษาเพื่อนำสถานศึกษาไปสู่จุดหมายนั้น

จากการวิจัยของวิมล จันทรแก้ว (2555) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องการพัฒนา มี 5 คุณลักษณะ คือ การเป็นผู้นำการเรียนรู้แบบทีม ผู้นำของผู้นำ ผู้นำที่สร้างความคิดสร้างสรรค์ ผู้นำการบริหารความเสี่ยง และผู้นำที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ของงาน ผวนกับผลการวิจัยของกาญจนา ศิลา (2556) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ตามลำดับ คือ ด้านการสร้างมนุษย์สัมพันธ์ ด้านการไว้วางใจ ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการบริหารเวลา และผลการวิจัยของกิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) ซึ่งได้ศึกษาวิจัยเรื่องโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร พบว่า 1) ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษามีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด โดยผู้บริหารที่มีเพศต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ไม่แตกต่างกัน และผู้บริหารที่มีอายุต่างกัน มีประสบการณ์การเป็นผู้บริหารต่างกัน มีระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งสามปัจจัย คือ แรงจูงใจภายใน สภาพแวดล้อมแบบเปิด และความรู้เชิงลึกเมื่อศึกษาเปรียบเทียบด้านเพศ อายุ และประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร พบว่า ไม่แตกต่างกัน 3) โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามเกณฑ์ 4) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของ

ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า ปัจจัยแรงจูงใจภายในมีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ รองลงมาคือปัจจัยสภาพแวดล้อมแบบเปิด และปัจจัยความรู้เชิงลึก โดยปัจจัยเชิงสาเหตุทั้งสามตัวร่วมกันอธิบายภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาได้ร้อยละ 68

จากแนวคิดและงานวิจัยดังกล่าวข้างต้นแสดงให้เห็นว่า การที่สถานศึกษาแต่ละแห่งจะประสบความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาก็เป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่การพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ จึงกล่าวได้ว่าในยุคสังคมปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคุณลักษณะของการเป็นผู้นำที่มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ เนื่องจากผู้นำที่มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จะเป็นต้นแบบและมาตรฐานให้กับบุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้ยึดถือ ด้วยวิธีการคิดที่แปลกใหม่ สร้างสรรค์และเป็นประโยชน์ต่อสังคม ดังนั้นการศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี นับว่าเป็นเรื่องที่ค่อนข้างใหม่ เนื่องจากยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาเฉพาะเจาะจงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้ นับว่าเป็นคุณูปการสำหรับวงการศึกษามุสลิมที่สำคัญยิ่ง

จากสภาพดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เพื่อทราบข้อมูลการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา อันเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและส่งเสริมการมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ด้วยวิธีการหรือแนวทางใหม่ ๆ ที่ทำห้ายและสร้างสรรค์ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาการจัดการศึกษาต่อไป ตลอดจนเป็นแนวทางในการประยุกต์ใช้ในการบริหารการศึกษาตามบริบทและโลกทัศน์อิสลาม

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

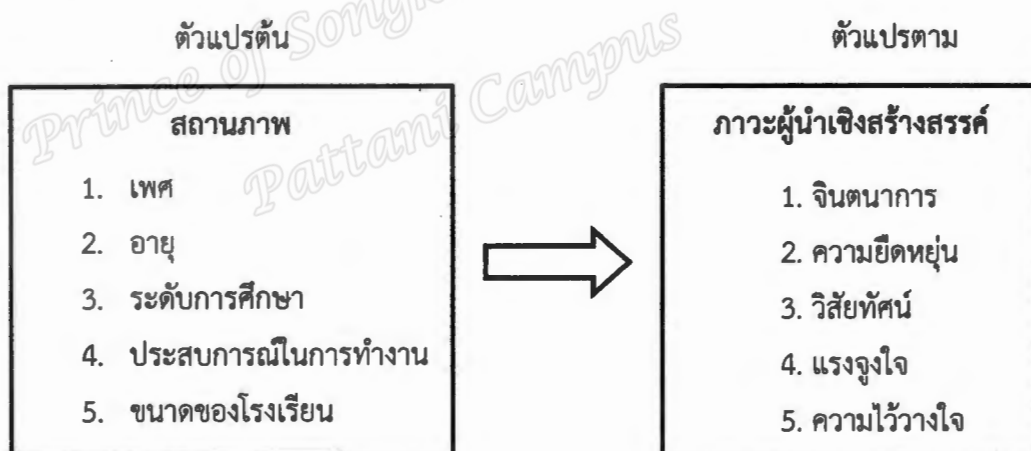
ในการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี
2. เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

3. เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา และได้ทำการสังเคราะห์งานวิจัยและแนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์จาก 16แนวคิด ได้แก่ Chernin (2001), Bennis (2002), Couto & Eken (2002), Sousa (2003), Guntern (2004), Parker & Begnaud (2004), Palus & Horth (2005), Casse & Claudel (2007) Danner (2008), Stoll & Temperley (2009), Harris (2009), Delich (2010), Ubben, Hughes & Norris (2010), โพชुरย์ สินลาร์ตัน (2553), กิตต์กาญจน์ ปฏิพันธ์ (2556), บุญนาค ทับทิมไทย (2557) โดยสามารถสังเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาได้ 5 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านจินตนาการ 2) ด้านความยืดหยุ่น 3) ด้านวิสัยทัศน์ 5) ด้านแรงจูงใจ และ5) ด้านความไว้วางใจ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์เฉพาะที่สำคัญ ดังนี้

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ หมายถึง เป็นพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการจูงใจ ประสานงานและนำบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไปสู่การสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ อย่างมีวิสัยทัศน์ มีจินตนาการ มีความยืดหยุ่น มีแรงจูงใจ และมีความไว้วางใจ

ด้วยวิธีการหรือแนวทางที่ใหม่ ๆ เพื่อเป็นการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) **จินตนาการ** หมายถึง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการมีอารมณ์ขันในการทำงาน มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ มีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ มีการสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน มีการส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถของบุคลากรในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีความบริสุทธิ์ใจในการทำงาน สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ มีเจตคติที่ดีในการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้บรรลุเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

2) **ความยืดหยุ่น** หมายถึง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ การปรับเปลี่ยนความคิด แผนงาน การยอมรับความคิดเห็น การสร้างบรรยากาศในการทำงาน การตัดสินใจ การปรับปรุงแก้ไข กฎระเบียบ ตลอดจนมีความอดทน มีความอิสระในการทำงาน ความเป็นกันเอง คอยอำนวยความสะดวกและให้ความช่วยเหลือบุคลากรในสถานศึกษา มีความสามารถในคิดและแก้ไขปัญหาอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

3) **วิสัยทัศน์** หมายถึง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการมีวิสัยทัศน์กว้างไกล โดยเป็นผู้ปฏิรูป แนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ จากประสบการณ์มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา คือ ความคิดใหม่ นวัตกรรมใหม่ การเสนอโครงการใหม่และกิจกรรมใหม่ ๆ ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่เหมาะสม และส่งเสริมให้บุคลากรมีแนวคิดเชิงสร้างสรรค์ ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาบุคลากรในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามไปสู่การเปลี่ยนแปลงในอนาคตอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

4) **แรงจูงใจ** หมายถึง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการสร้างแรงจูงใจ การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น มีการกระตุ้นให้กำลังใจ เพื่อให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ มีความสามารถในการ มีความกระตือรือร้น มีความยุติธรรม มีความศรัทธาและทุ่มเท มีการโน้มน้าวใจ มีความเชื่อมั่นต่อการทำงานประพฤตินเป็นแบบอย่างที่ดี มีการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่าง ๆ มีความเอาใจใส่ต่อการพัฒนาเทคนิคและวิธีการทำงานใหม่ ๆ ที่มุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ ตลอดจนให้ความสำคัญกับบุคลากรทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน และมีการส่งเสริมและสนับสนุนการทำงานของบุคลากรให้เป็นไปตามทิศทางและจุดหมายที่กำหนดอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

5) ความไว้วางใจ หมายถึง เป็นพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงการสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจให้กับบุคลากร ได้แก่ การจัดกิจกรรมการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรทางการศึกษา การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำงาน การตัดสินใจ การแสดงความคิดเห็น การแลกเปลี่ยนความคิด การให้ความอิสระ การสร้างความไว้วางใจ การให้คำปรึกษา การสร้างบรรยากาศในการทำงาน ตลอดจนส่งเสริมให้บุคลากรแสดงผลงานทางวิชาการ เพื่อมุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

2. โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม หมายถึง สถานศึกษาเอกชนที่เปิดสอนวิชาศาสนา ควบคู่วิชาสามัญ สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

3. ครูผู้สอน หมายถึง ครูที่สอนทั้งศาสนาและสามัญในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

4. ผู้บริหารสถานศึกษา หมายถึง ผู้อำนวยการ ผู้จัดการ ผู้รับใบอนุญาต หรือผู้ปฏิบัติหน้าที่แทนตำแหน่งดังกล่าวในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดปัตตานี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากงานวิจัยครั้งนี้ มีดังนี้

1. ทำให้ทราบระดับภาวะผู้นำและความแตกต่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน เพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความเป็นจริง

2. เป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ต่อไป

3. ผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี สามารถนำไปประยุกต์ใช้เป็นแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำให้กับผู้บริหารสถานศึกษาทุกระดับและผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดอื่น ๆ ต่อไป

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ประกอบด้วย ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือการวิจัย การสร้างเครื่องมือการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 195 คน ครูผู้สอนจำนวน 5,288 คน มี 65 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี โดยแบ่งเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 127 คน ครูผู้สอนจำนวน 357 คน มี 56 โรงเรียน ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 608) ส่วนผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์การวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารการศึกษา จำนวน 5 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 รูปแบบ ประกอบด้วย แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียดดังนี้

1) แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามที่เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งแยกเป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจและด้านความไว้วางใจ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิด (Open - Ended Questionnaire) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะแนวทางเพื่อพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี

2) แบบสัมภาษณ์ (Interview) ผู้วิจัยจะทำการสัมภาษณ์อย่างไม่เป็นทางการ (Non-Official) ลักษณะของแบบสัมภาษณ์ที่ใช้เป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured

Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ประกอบด้วยด้วยคำต่าง ๆ ในแบบสัมภาษณ์แต่สามารถที่จะปรับเปลี่ยนเพิ่มเติมเพื่อให้เกิดความชัดเจนของคำตอบได้

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยทำหนังสือจากวิทยาลัยอิสลามศึกษา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ถึงกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยผู้วิจัยเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ดังต่อไปนี้

- 1) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 โดยหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Diviation)
- 2) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 โดยการทดสอบค่า (t-test) และ (F-test)
- 3) การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และนำเสนอเป็นความเรียง
- 4) การวิเคราะห์ข้อมูลการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยจะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการตีความและสร้างข้อสรุปโดยมีหัวข้อหลักและหัวข้อรองจากการสัมภาษณ์เพื่อมาประมวลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำของเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่

1. สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล
 - 1.1 ค่าความถี่ (Frequencies) และค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
 - 1.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างสองกลุ่มคือ ค่าที (t-test) และมากกว่าสองกลุ่ม คือ ค่าเอฟ (F-test) รวมถึงการวิเคราะห์เปรียบเทียบเชิงซ้อน (Multiple Comparison)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพเครื่องมือ
 - 2.1 ค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity)
 - 2.2 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี ปรากฏผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จากแบบสอบถามปรากฏผลดังนี้

ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจและด้านความไว้วางใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านความไว้วางใจ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา คือ ด้านจินตนาการ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่นและด้านแรงจูงใจ โดยมีรายละเอียด 5 ด้าน ดังนี้

1. **ด้านจินตนาการ** ครูและบุคลากรมีทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ด้านจินตนาการ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีความบริสุทธิ์ใจและทุ่มเทให้การทำงานตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ และผู้บริหารมีเจตคติที่ดีในการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรอบรู้ความเข้าใจ วิเคราะห์ระบบต่างๆและนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ และผู้บริหารมีความคิดสร้างสรรค์ แตกต่างจากเดิม เพื่อหาวิธีการใหม่ ๆ ในการปฏิบัติงานของโรงเรียน

2. **ด้านความยืดหยุ่น** ครูและบุคลากรมีทักษะเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ด้านความยืดหยุ่นโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนความคิดหากมีข้อมูลใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถคิดดัดแปลงความรู้ นวัตกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์และครอบคลุมทุกด้าน และ

ผู้บริหารมีความอดทนสามารถควบคุมอารมณ์ได้ในทุก ๆ สถานการณ์ ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความยืดหยุ่นปรับเปลี่ยนแผนงานตามความเหมาะสมและผู้บริหารมีการสร้างบรรยากาศในการทำงานให้มีความสนุกสนานไม่เครียดกับการทำงาน

3. ด้านวิสัยทัศน์ ครูและบุคลากรมีทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ด้านวิสัยทัศน์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากร รองลงมาคือ ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารเป็นผู้ปฏิรูบวนความคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีใหม่ ๆ มาใช้ในการบริหารสถานศึกษา ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่สะสมไว้มาประยุกต์ใช้ เพื่อคิดสิ่งใหม่ นวัตกรรมใหม่ การเสนอโครงการใหม่และกิจกรรมใหม่ รองลงมาคือ ผู้บริหารมีการสร้างผลงานที่เกิดจากความคิดริเริ่มและเป็นผลงานที่แปลกใหม่ไม่เคยปรากฏมาก่อนและผู้บริหารมีการเผยแพร่ (تبليغ) คำสอนอิสลามเกี่ยวกับวิสัยทัศน์ของการทำงานตามมโนทัศน์อิสลาม

4. ด้านแรงจูงใจ ครูและบุคลากรมีทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ด้านแรงจูงใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ระดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารมีความศรัทธาและทุ่มเทความพยายามต่องานที่ปฏิบัติ รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อการทำงานที่มุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ และผู้บริหารสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกระตุ้นกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเพื่อมีความสุขในการทำงาน และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการทำงานอย่างเท่าเทียมกัน

5. ด้านความไว้วางใจ ครูและบุคลากรมีทัศนคติเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ด้านความไว้วางใจ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ระดับภาวะผู้นำที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 ลำดับแรก คือ ผู้บริหารให้ความอิสระในการตัดสินใจของบุคลากรมากกว่าการยึดกฎระเบียบเป็นเกณฑ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน และผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจในงานและกิจกรรมต่าง ๆ ของโรงเรียน

ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามความรู้ ความถนัดและความสามารถของบุคลากรแต่ละคน

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ ที่มีความแตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านภาวะผู้นำแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 2 ด้าน คือ ด้านจินตนาการและด้านความยืดหยุ่น ยกเว้น 3 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจและด้านความไว้วางใจ

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน ที่มีความแตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ที่มีความแตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 เมื่อทดสอบคู่ที่ต่างกันพบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 มี 1 คู่ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของภาวะผู้นำแต่ละด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ประกอบด้วย 1 ด้านได้แก่ ด้านจินตนาการ และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.01 ประกอบด้วย 4 ด้านได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจ และด้านความไว้วางใจ

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อประมวลแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี

ผลการประมวลข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาจากคำถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี สามารถสรุปได้ดังนี้

1. ด้านจินตนาการ (Imagination) ผู้บริหารควรเป็นผู้นำที่มีลักษณะของการเป็นผู้ที่มีสติปัญญาอันเฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ ตลอดจนเป็นผู้ที่มีไหวพริบดีในการแก้ไขปัญหอย่างสร้างสรรค์ และกล้าที่จะเปลี่ยนแปลงความคิดแบบเดิม ๆ เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพ และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการบูรณาการความรู้กับทักษะต่าง ๆ มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์กับสถานศึกษา นอกจากนี้การที่ผู้บริหารมีเจตคติที่ดีต่อการใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ นวัตกรรมใหม่ ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาจะส่งผลให้สถานศึกษามีความก้าวหน้าและเท่าทันเทคโนโลยีสมัยใหม่เช่นเดียวกัน ตลอดจนส่งผลให้ระบบการศึกษาของโรงเรียนมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารที่ดีจะต้องวางอยู่บนพื้นฐานของอัลกุรอานและอัลหะดีษ แบบอย่างของท่านนบีมุฮัมมัด (คือลลิลลอสสุออลัยฮิวซัลลัม) ดังนั้นพฤติกรรมด้านจินตนาการของผู้บริหารสถานศึกษา ถือเป็นศิลปะอย่างหนึ่งในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับจากผู้คนทั่วไป

2. ด้านความยืดหยุ่น (Flexibility) ผู้บริหารควรมีพฤติกรรมของความยืดหยุ่นผ่อนปรนสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีการปรับเปลี่ยนกิจกรรมตามความเหมาะสมกับเวลาและสถานที่ เปิดโอกาสให้บุคลากรหรือผู้ใต้บังคับบัญชาได้แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ตลอดจนให้ความอิสระในการทำงานกับบุคลากร ทั้งในเรื่องของการคิด การกระทำและการวางแผน ทั้งนี้เพื่อการพัฒนาสถานศึกษาที่มีคุณภาพและสร้างสรรค์ นอกจากนี้ผู้บริหารควรยึดหลักสายกลางในการบริหารจัดการสถานศึกษา โดยยึดหลักจากอัลกุรอานและสุนนะฮ์ของท่านรอซูล (คือลลิลลอสสุออลัยฮิวซัลลัม) มาใช้ในการบริหารจัดการสถานศึกษา ดังนั้นพฤติกรรมด้านความยืดหยุ่นของผู้บริหาร ถือเป็นภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ด้านหนึ่งที่มีความสำคัญในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จและมีคุณภาพ

3. ด้านวิสัยทัศน์ (Vision) ในการกำหนดหรือการสร้างวิสัยทัศน์นั้น ผู้บริหารจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถในการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมหรือบริบทของสถานศึกษาได้อย่างชัดเจน ตลอดจน

กำหนดทักษะที่จำเป็นในการบริหารจัดการสถานศึกษาเพื่อมุ่งสู่ความเป็นเลิศ ซึ่งการเป็นผู้นำที่ดี ผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างวิสัยทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายอย่างสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นนักแก้ปัญหาได้ดี ทั้งนี้จะต้องอยู่บนพื้นฐานของอิสลาม คือ อัลกุรอานและซุนนะฮ์ของท่านรอซูล (คือลัทธิล่อฮฮ์อาลัยฮิวาซัลลัม) โดยการกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาสถานศึกษาจะต้องสอดคล้องกับความรู้ความสามารถและความพร้อมของบุคลากร เพื่อเป็นวางระบบการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นการเปิดโลกทัศน์ที่กว้างไกลในการทำงาน มีการกระจายอำนาจและความรับผิดชอบให้กับบุคลากรตามความเหมาะสม มีวิสัยทัศน์ในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่สอดคล้องกับหลักพื้นฐานของอัลกุรอานและอัลหะดีษ และมีแนวคิดที่ทันต่อสถานการณ์ต่าง ๆ รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง มีหลักการทำงานตามแนวคิดที่ตั้งไว้ อย่างมั่นคงและมีการส่งเสริมการเปลี่ยนแปลงกระบวนการทำงานที่ทันสมัย เป็นต้น

4. ด้านแรงจูงใจ (Motivation) แรงจูงใจถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการปฏิบัติงานให้ประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ดังนั้นผู้บริหารควรมีทักษะในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อให้บุคลากรมีกำลังใจในการทำงานอย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งผู้นำที่มีศักยภาพจะต้องมีทักษะในด้านการพัฒนาภาวะผู้นำ คือ มีทักษะในด้านความรู้ความสามารถในการสร้างแรงจูงใจในการทำงาน เพื่อเป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับต่อสังคม อีกทั้งยังเป็นการสร้างแรงบันดาลใจในการทำงานให้กับคณะครูและบุคลากรให้มีกำลังใจในการสร้างสรรค์ผลงานที่มีคุณภาพ นอกจากนี้แล้วผู้บริหารควรมีความยุติธรรมในการบริหารจัดการสถานศึกษาและให้ความสำคัญกับบุคลากรที่ปฏิบัติงานทุกคน เพื่อเป็นกำลังใจในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ จะเห็นได้ว่า แรงจูงใจถือเป็นพลังทางจิตที่สำคัญในการสร้างแรงผลักดันในการบริหารจัดการสถานศึกษา อีกทั้งยังเป็นการบริหารทุนทางปัญญาที่ดีและสำคัญอีกประการหนึ่งในการสร้างสรรค์ผลงานหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ให้กับสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. ด้านความไว้วางใจ (Trust) ความไว้วางใจถือเป็นพฤติกรรมที่ดีและมีความสำคัญอีกประการหนึ่งสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาไปสู่จุดมุ่งหมายที่วางไว้ อีกทั้งยังเป็นการสร้างความเชื่อมั่น ความไว้วางใจและสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในสถานศึกษาให้ดำเนินการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่เป้าหมายได้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้บริหารควรเปิดใจยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่าง เพื่อค้นพบมุมมองการพัฒนาสถานศึกษาที่หลากหลาย ผู้บริหารควรสร้างความเชื่อมั่นและไว้วางใจให้กับคณะครูในการจัดการ

เรียนการสอนหรือแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษา และผู้บริหารควรเปิดโอกาส และยอมรับความคิดเห็นของบุคลากรในการริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานใหม่ ๆ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในด้านความไว้วางใจ ถือเป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมที่มีความสำคัญในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่แนวทางการพัฒนาได้อย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ อย่างไรก็ตามในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหาร นอกจากที่ผู้บริหารจะต้องคุณสมบัติตามที่กำหนดไว้แล้วนั้น สิ่งที่สำคัญที่สุดของการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาคือ การมอบหมายต่ออัสลอลฮฺ (ซุบฮานาฮฺวาทาอาลา) ซึ่งเป็นแนวทางการพัฒนาสถานศึกษาที่ประเสริฐที่สุดในการบริหารจัดการสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

2. การอภิปรายผล

จากผลการวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านจินตนาการ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจ และด้านความไว้วางใจ อภิปรายผลได้ดังนี้

1. ด้านจินตนาการ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความบริสุทธิ์ใจและทุ่มเทให้การทำงานตามเป้าหมายของโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ รองลงมา คือ ผู้บริหารสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ เพื่อกำหนดเป้าหมายของสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีความรอบรู้ ความเข้าใจ วิเคราะห์ระบบต่าง ๆ และนำไปปฏิบัติ เพื่อพัฒนาโรงเรียนได้อย่างมีคุณภาพ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของจารินี สิกุลจ้อย (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อบรรยากาศของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทราเขต 2 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชิงเทราเขต 2 มีค่าเฉลี่ยโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ มีความยืดหยุ่น วิสัยทัศน์ และจินตนาการ และสอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิง

สร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 พบว่า ความมีจินตนาการ ประกอบด้วย ความศรัทธาในการเปลี่ยนแปลงงานอย่างสร้างสรรค์อย่างมีความเชื่อมั่น และนำไปสู่การพัฒนางานในรูปแบบใหม่ สร้างสรรค์งานเหล่านั้นให้บรรลุเป้าหมาย มีความสามารถในการสร้างแรงจูงใจให้กับผู้ร่วมงานในการริเริ่มการเปลี่ยนแปลงงานโดยใช้นวัตกรรมเชิงระบบ มีศักยภาพทางสติปัญญาในการสร้างวิสัยทัศน์ที่เฉลิยวฉลาด แก้ไขปัญหาด้วยการคิดวิเคราะห์และนำทางเลือกในการแก้ปัญหาไปสู่การปฏิบัติ และสร้างบรรยากาศการทำงานที่อบอุ่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของดวงแข ข่านอก (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 6 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านความยืดหยุ่น ด้านจินตนาการ และด้านการแก้ปัญหา ตามลำดับ และสอดคล้องกับทัศนะของวิเชียร วิทย์อุดม (2550) ได้กล่าวว่า ผู้นำที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีลักษณะของผู้ที่มีสติปัญญาเป็นเลิศ ความเชื่อมั่นในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีการตัดสินใจที่ดี มีความสามารถในการแก้ปัญหา มีความคิดเชิงสร้างสรรค์ และได้กำหนดคุณลักษณะของผู้นำที่มีจินตนาการไว้ว่า จะต้องเป็นบุคคลที่มีลักษณะการคิดริเริ่มสิ่งใหม่ๆ และเป็นบุคคลที่มีอารมณ์ขัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษามีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมากที่สุด

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความสำคัญในการสร้างความเชื่อมั่นและทุ่มเทในการทำงาน รวมทั้งมีความบริสุทธิ์ใจในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างมีคุณภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การสร้างจินตนาการหรือมโนภาพที่อยู่ในจิตใจนั้นเป็นสิ่งที่ดี ถ้าสิ่งที่เราจินตนาการหรือวาดฝันไว้นั้นเป็นจริงและมีความเป็นไปได้ ซึ่งความมีจินตนาการของผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นความเชื่อ ความศรัทธาและความหวังที่มีความเป็นไปได้ โดยผ่านพฤติกรรมการแสดงออกของผู้บริหารถึงกระบวนการสร้างมโนภาพอย่างมีเหตุผลและความคิดเชิงสร้างสรรค์ อย่างเช่น พฤติกรรมแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาถึงความบริสุทธิ์ใจและทุ่มเทในการทำงาน

การมีสติปัญญาเฉลียวฉลาด มีความรอบรู้ มีความสามารถในการแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ สามารถวิเคราะห์สถานการณ์ต่าง ๆ ได้ มีการส่งเสริมและสนับสนุนความสามารถของบุคลากรในการสร้างสรรค์นวัตกรรมใหม่ ๆ มีเจตคติที่ดีในการยอมรับเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งนี้ก็เพื่อให้การบริหารจัดการสถานศึกษาประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างมีคุณภาพและสร้างสรรค์

2. ด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสามารถปรับเปลี่ยนความคิดหากมีข้อมูลใหม่ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความเป็นจริง รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถคิดดัดแปลงความรู้ นวัตกรรมเพื่อให้เกิดประโยชน์และครอบคลุมทุกด้าน ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารมีความยืดหยุ่น ปรับเปลี่ยนแผนงานตามความเหมาะสม เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของนัยนา ชนาฤทธิ์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่นเขต 5 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับทัศนะของคูบริน (2010) ที่ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับความยืดหยุ่น ไว้ว่า ผู้นำควรมีความยืดหยุ่นเพื่อสามารถรองรับกับความเปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะเป็นการรองรับกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีความทันสมัยมากขึ้น และผู้นำจะต้องมีความสามารถปรับตัวเข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ได้ ทั้งนี้ความยืดหยุ่น ถือเป็นคุณลักษณะที่สำคัญสำหรับผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และได้กำหนดตัวชี้วัดของความยืดหยุ่น ดังนี้ 1) ความสามารถในการปรับตัวกับสถานการณ์ต่าง ๆ และ 2) การเปิดกว้างรับคิดใหม่ ๆ และสอดคล้องกับทัศนะของวิโรจน์ สารรัตน์ (2553: 49) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ความยืดหยุ่นจะสามารถตอบสนองการเปลี่ยนแปลงทางสภาพแวดล้อมอย่างรวดเร็วได้ ดังนั้นระบบต่าง ๆ ควรจะมีความยืดหยุ่นด้วยเพื่อให้บรรลุผลในสิ่งที่คาดหวังใหม่ และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภาพ ฤทธิ์บำรุง (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยเป็นรายด้านอยู่ในระดับมากทุกรายการและภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ได้แก่ ด้านการมีความยืดหยุ่นและปรับตัว ด้าน

การคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการทำงานเป็นทีม และด้านการมีความคิดสร้างสรรค์ และได้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณเท่ากับ .782 มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑาทิพย์ เสยยงคะ (2556: 251) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ด้านความยืดหยุ่นมีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติของผู้บริหารสถานศึกษาตามตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ตัวบ่งชี้ที่มีค่าเฉลี่ยระดับการปฏิบัติสูงสุด คือ ยอมรับเงื่อนไขที่เกิดขึ้นจากการทำงานได้ทุกสถานการณ์ในองค์ประกอบย่อยด้านปรับตัว โดยมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่า ความยืดหยุ่น ประกอบด้วย ความสามารถในการตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ความสามารถในการปรับตัวตอบสนองต่อสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว มีศักยภาพในการประสานงานการปรับตัวกับผู้ร่วมงาน มีศักยภาพสูงในการวิเคราะห์ปัญหาได้แนวทางแก้ปัญหาที่"เหมาะสมกับสถานการณ์ ยอมรับความคิดเห็นของผู้ร่วมงานซึ่งนำไปสู่ความสัมพันธ์อันดีระหว่างบุคลากรในหน่วยงาน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถที่จะปรับเปลี่ยนความคิดเห็นที่แตกต่างให้เข้ากับผู้ใต้บังคับบัญชาหรือบุคลากรได้และสามารถยอมรับเงื่อนไขที่เกิดขึ้นได้ทุกสถานการณ์ เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุผลตามเป้าหมายได้อย่างมีคุณภาพ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับจากสังคม ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ และยอมรับความคิดเห็นจากผู้อื่นได้นั้น ถือได้ว่าผู้บริหารสามารถเป็นผู้นำในการขับเคลื่อนสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้อย่างมีคุณภาพ และพฤติกรรมภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อีกประการหนึ่งที่ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีคือ การรู้จักปรับตัวสำหรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต และผู้บริหารจะต้องเป็นผู้นำที่มีความคิดสร้างสรรค์ควบคู่ไปกับการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงด้วย

3. ด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์และสามารถถ่ายทอดวิสัยทัศน์ไปยังบุคลากร รองลงมาคือ ผู้บริหารกำหนดวิสัยทัศน์ได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำ

ที่สุด คือ ผู้บริหารสามารถนำความรู้ ประสบการณ์ที่สะสมไว้มานำประยุกต์ใช้ เพื่อคิดสิ่งใหม่ นวัตกรรมใหม่ การเสนอโครงการใหม่และกิจกรรมใหม่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของทองคำ พิมพ์ (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง พบว่า ระดับวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ดังนี้ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการสร้างวิสัยทัศน์ ตามลำดับ และสอดคล้องกับทัศนะของไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2553: 21) ที่ได้อธิบายถึงคุณลักษณะและพฤติกรรมของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไว้ว่า 1) ผู้นำจะต้องมีความสามารถในการกำหนดเป้าหมาย สาระและวิธีการตามเป้าหมาย 2) ผู้นำจะต้องเก่งมีความรอบรู้และมีวิธีการบริหารที่เป็นไปในทิศทางเดียวกันกับวิสัยทัศน์ 3) มีคุณลักษณะที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของนิถุชลา ล้นเหลือ (2554) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานโดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากและระดับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกปัจจัย และสอดคล้องกับทัศนะของวิรัช สงวนวงศวาน (2557: 243) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ต้องมีความสามารถ มีวิสัยทัศน์ที่น่าเชื่อถือ น่าดึงดูดใจ โดยสามารถอธิบายและนำไปปฏิบัติให้เกิดผลได้จริง รวมทั้งต้องใช้ความมีวิสัยทัศน์ที่ทำให้การดำเนินงานขององค์กรในสถานการณ์ปัจจุบันดีขึ้น ผู้นำที่มีวิสัยทัศน์จึงเน้นการคาดการณ์ในอนาคต การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายนอกที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา และกำหนดแนวทางปฏิบัติและปรับองค์การให้สอดคล้องกับสถานการณ์และสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไปได้อย่างถูกต้อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของวารุณี จิรัญเวทย์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 1 พบว่า องค์ประกอบที่ 5 มีการกำหนดวิสัยทัศน์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อเสนอแนวทางในการพัฒนาองค์ประกอบที่ 5 พบว่า มีการกำหนดวิสัยทัศน์ กิจกรรมหรือแนวปฏิบัติและวิธีการพัฒนาของผู้บริหาร ควรพัฒนา กำหนดสิ่งที่สถานศึกษาต้องการในอนาคตที่กว้างไกลและเป็นไปได้ โดยใช้วิธีการระดมความคิดในการพัฒนา มีการตรวจสอบวิสัยทัศน์ โดยใช้วิธีการประชุมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาเน้นให้บุคลากรทุกคนมีส่วน

ร่วมในการกำหนดวิสัยทัศน์ โดยใช้วิธีการการศึกษาดูงานในการพัฒนา วิสัยทัศน์ควรมุ่งคืนกำไรให้สังคม โดยใช้วิธีการศึกษาในการพัฒนา และสอดคล้องกับงานวิจัยของจักรกฤษณ์ โทดาตล (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่าผู้บริหารเทศบาลตำบลมีระดับการแสดงออกภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก โดยมีระดับความยืดหยุ่นอยู่ในระดับมากที่สุด ระดับการมีจินตนาการอยู่ในระดับมาก และมีระดับวิสัยทัศน์อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของภรณ์ทิพย์ บั่นก้อง (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรีเขต 3 พบว่าความมีวิสัยทัศน์ ประกอบด้วย ศักยภาพในการกำหนดเป้าหมายองค์การเพื่อการบริหารสู่ความเป็นเลิศ ศักยภาพในการกำหนดวิสัยทัศน์องค์การทั้งในปัจจุบันและอนาคต กำหนดพันธกิจและยุทธศาสตร์การทำงานพร้อมกับยอมรับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น ศักยภาพในการบริหารงานตามวิสัยทัศน์พันธกิจและยุทธศาสตร์ ซึ่งจะนำไปสู่การบริหารเพื่อความเป็นเลิศ ศักยภาพในการสร้างงานใหม่ ๆ เพื่อพัฒนาองค์การ มีความกล้าหาญในการนำเสนอความคิดใหม่ ๆ ที่แตกต่างไปจากสภาพแวดล้อมปัจจุบัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการสถานศึกษาอย่างมีวิสัยทัศน์ โดยสามารถกำหนดวิสัยทัศน์ได้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ ตลอดจนเป็นผู้ปฏิรูป แนวคิด วิธีการ ความรู้และเทคโนโลยีสมัยใหม่มาปรับใช้ในการบริหารสถานศึกษาให้มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า การบริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพผู้บริหารควรกำหนดวิสัยทัศน์ที่มีความสอดคล้องกับหลักพื้นฐานที่มาจากอัลกุรอานและอัลหะดีษ เนื่องจากเป็นกระบวนการที่สำคัญให้การปฏิรูปและพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพและสร้างสรรค์ ตลอดจนเป็นที่ยอมรับจากสังคมภายนอกถึงประสิทธิภาพความมีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในการบริหารจัดการสถานศึกษา

4. ด้านแรงจูงใจ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารมีความศรัทธาและทุ่มเทความพยายามต่องานที่ปฏิบัติ รองลงมาคือ ผู้บริหารสามารถสร้างความเชื่อมั่นต่อการทำงานที่มุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงและสร้างสรรค์ และผู้บริหารสามารถโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่

ได้เต็มศักยภาพ ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมีการกระตุ้นกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเพื่อมีความสุขในการทำงาน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับงานวิจัยของสมชาย รุ่งเรือง (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องรูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์ พบว่า รูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์มีความสำคัญมากในการช่วยพัฒนาองค์กรให้มีความก้าวหน้าอย่างยั่งยืนและอยู่รอดในโลกที่มีความก้าวหน้าและเปลี่ยนแปลงอย่างไม่หยุดยั้ง และสอดคล้องกับทัศนะของธีระ รุญเจริญ (2554) ที่ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์เป็นคุณลักษณะหรือพฤติกรรมในการนำผู้อื่นและประสานงานผู้อื่นด้วยการสร้างแรงบันดาลใจ สร้างแรงจูงใจ สร้างบรรยากาศในการคิดนอกกรอบ โดยใช้วิธีการใหม่ ๆ นำไปสู่การสร้างสรรคสิ่งใหม่ ๆ และมีความสอดคล้องกับทัศนะของจอมพงศ์ มงคลวนิช (2556) ที่ได้กล่าวว่า แรงจูงใจเป็นกระบวนการกระตุ้นบุคลากรให้มีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จ เป็นฐานและปัจจัยที่บุคคลเลือกที่จะทำหรือไม่ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใด เป็นฐานและปัจจัยของระดับความทุ่มเทในการทำงานให้สำเร็จ แรงจูงใจมีความสัมพันธ์กับความพึงพอใจในการทำงาน และสอดคล้องกับงานวิจัยของกิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษาอยู่ในระดับมากทั้งสามปัจจัย คือ แรงจูงใจภายใน สภาพแวดล้อมแบบเปิด และความรู้เชิงลึก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าปัจจัยแรงจูงใจภายในมีอิทธิพลรวมสูงสุดต่อภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ได้ให้ความสำคัญกับการเป็นผู้นำในด้านการสร้างแรงจูงใจถึงความทุ่มเทความพยายามต่องานที่ปฏิบัติ ตลอดจนสร้างความเชื่อมั่นต่อการทำงานที่มุ่งสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างสร้างสรรค์ โดยการโน้มน้าวให้บุคลากรปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่าการสำเร็จของการทำงานจำเป็นอย่างยิ่งต้องใช้ความพยายามและความทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจ ตลอดจนแรงจูงใจจากผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นกำลังใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายอย่างสร้างสรรค์และมีคุณภาพ

5. ด้านความไว้วางใจ ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้บริหาร

ให้ความอิสระในการตัดสินใจของบุคลากรมากกว่าการยึดกฎระเบียบเป็นเกณฑ์ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเสียสละเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว ส่วนระดับภาวะผู้นำที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามความรู้ ความถนัดและความสามารถของบุคลากรแต่ละคน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของกาญจนา ศิลา (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน (เครือข่ายที่ 19) โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากตามลำดับ คือ ด้านการสร้างมนุษยสัมพันธ์ ด้านการไว้วางใจ ด้านการเจรจาต่อรอง ด้านการใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยี ด้านการสื่อสาร ด้านการทำงานเป็นทีมและด้านการบริหารเวลา และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุพัทธรา ชิมเจริญ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโครงสร้างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับทัศนะของอุซุมพร แก้วขุนทด (2550) ได้กล่าวว่า ความไว้วางใจเป็นความสัมพันธ์ระหว่างกันและกันเป็นการมอบหมายให้ทำหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริตต่อกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้ อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารได้สร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ในตนเองถึงความไว้วางใจต่อบุคลากรในการปฏิบัติงาน โดยการให้ความอิสระทั้งการคิด การกระทำ และการตัดสินใจ ไม่ยึดติดกับกฎระเบียบมากเกินไป สามารถปฏิบัติงานและแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้ดีในสถานการณ์ที่ขัดเจนและคลุมเครือ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความไว้วางใจถือเป็นเรื่องที่สำคัญยิ่งในการบริหารสถานศึกษาให้ประสบความสำเร็จ เนื่องจากการทำงานร่วมกันจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีความไว้วางใจต่อกัน เพื่อก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ดีและมีประสิทธิภาพกับสถานศึกษา ทั้งนี้ในปัจจุบันมีความหลากหลายขององค์ประกอบในการทำงานร่วมกันมากขึ้น ความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารกับบุคลากรในสถานศึกษาจึงมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น ฉะนั้นความไว้วางใจจึงมีความสำคัญในสร้างความเชื่อมั่น ความศรัทธาและสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีระหว่างผู้นำและผู้ตาม

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียน

ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี เกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดของโรงเรียนต่างกัน

1. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามเพศที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านภาวะผู้นำแต่ละด้านพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ประกอบด้วย 2 ด้านคือ ด้านจินตนาการและด้านความยืดหยุ่น ยกเว้น 3 ด้าน ที่ไม่แตกต่างกัน คือ ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจ และด้านความไว้วางใจ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของวัฒนชัยเนสะและ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามทัศนคติของบุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า เมื่อศึกษาเปรียบเทียบด้านเพศที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีเพศต่างกัน ระหว่างเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านจินตนาการและด้านความยืดหยุ่นที่ส่งผลให้ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศชายและเพศหญิงมีความคิดเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความแตกต่างกัน ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ทั้งนี้เนื่องจากการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ขึ้นอยู่กับศักยภาพของความเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละบุคคลมากกว่า ระหว่างเพศชายและเพศหญิงไม่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำแต่อย่างใด ยกเว้นด้านจินตนาการและด้านความยืดหยุ่นที่พบว่ามีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่แตกต่างกันกว่าด้านอื่น ๆ

2. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานที่มีความแตกต่างกัน

โดยภาพรวมและรายด้าน พบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของกิตต์กาญจน์ ปฏิพันธ์ (2555) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาอาชีวศึกษา ผลการวิจัยพบว่า เมื่อศึกษาเปรียบเทียบด้านอายุและประสบการณ์การเป็นผู้บริหาร พบว่า ไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับผลการวิจัยของสุขพัชรา ชัมเจริญ (2556) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องโครงสร้างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้นิเทศภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า ผลการทดสอบความแตกต่างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้นิเทศภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกับอายุและประสบการณ์การนิเทศภายใน โดยภาพรวมพบว่า ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของวิวัฒน์ชัย เนสะและ (2554) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารตามทัศนคติของบุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล ผลการวิจัยพบว่า 1) ทัศนคติของบุคลากรที่มีเพศต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 2) ทัศนคติของบุคลากรที่มีอายุและประสบการณ์การสอนต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ทัศนคติของบุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนารินทร์ เดชสะท้าน (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตรเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน พบว่า ไม่แตกต่างกัน

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ไม่แตกต่างกัน เพราะอาจจะมองว่าอายุของผู้บริหารไม่มีผลต่อการพัฒนาสถานศึกษาหรือสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพได้ ทั้งนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า อายุของผู้บริหารสถานศึกษาไม่สามารถแสดงออกหรือบ่งบอกถึงสภาวะของการเป็นผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาได้ เนื่องจากการแสดงออกถึงภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาต้องใช้ปัจจัยในหลากหลายด้านสำหรับการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา ส่วนระดับการศึกษาที่ต่างกันผลการวิจัยพบว่า ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ส่วนใหญ่ผู้บริหาร

โรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีการศึกษาระดับปริญญาตรีมากกว่าระดับอื่น อย่างไรก็ตามระดับการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษามีอาจเป็นอุปสรรคต่อการบริหารจัดการและ พัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและมีที่ยอมรับจากสังคมภายนอกได้ ทั้งนี้อาจจะมีบ้างบาง สถานการณ์ที่ต้องการผู้บริหารสถานศึกษาที่มีการศึกษาระดับปริญญาโทและเอก มาบริหารจัดการ และพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ส่วนระดับประสบการณ์ในการทำงานที่ต่างกัน ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า เกิดจาก ประสบการณ์ของผู้ตอบแบบถามที่ได้ทำงานร่วมกับผู้บริหารสถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในการ ทำงานตั้งแต่ 1-5 ปี จนถึง 16 ปีขึ้นไป ถึงท่าทีและการแสดงออกของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีต่อ บุคลากรในการทำงานร่วมกันมาเป็นเวลานาน ซึ่งอาจจะมีความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้เชิงสร้างสรรค์ ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในแต่ละด้านว่าไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับทักษะของผู้บริหารแต่ละบุคคลในการใช้ความรู้ ความสามารถและประสบการณ์ที่มีมาใช้ในการ บริหารจัดการและพัฒนาสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์

3. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม จังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกัน โดยภาพรวม พบว่า แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อทดสอบคู่ที่ต่างกัน พบว่า คู่ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 มี 1 คู่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็กกับโรงเรียนขนาดใหญ่ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านของภาวะ ผู้นำแต่ละด้าน พบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนา อิสลามจังหวัดปัตตานี จำแนกตามขนาดของโรงเรียนที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.05 ประกอบด้วย 1 ด้าน ได้แก่ ด้านจินตนาการ และคู่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ.01 ประกอบด้วย 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความยืดหยุ่น ด้านวิสัยทัศน์ ด้านแรงจูงใจ และด้านความ ไว้วางใจ ซึ่งมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของดวงแข นานอก (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษา ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 6 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมาเขต 6 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดย ภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ซึ่งมีความสอดคล้องกับผล การวิจัยของมอสนิห์ หะยีเซ็ง (2559) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่องแบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียน เอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส ผลการวิจัยพบว่า ภาวะ

ผู้นำผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามของตามทัศนคติของบุคลากรที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันโดยภาพรวมพบว่า มีความแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05

ผลการวิจัยเป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีโรงเรียนขนาดเล็กมากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ซึ่งผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในโรงเรียนขนาดเล็กมีบุคลากรจำนวนน้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทำให้มีโอกาสในการเข้าถึงและสนิทสนมกับผู้บริหารสถานศึกษามากกว่า ทำให้ผู้ตอบแบบสอบถามในโรงเรียนขนาดเล็กมีโอกาสในการแสดงออกถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษามากกว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางและขนาดใหญ่ ทั้งนี้ขนาดของโรงเรียนมีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการและการพัฒนาสถานศึกษาของให้ประสบความสำเร็จ ซึ่งภาระงานของแต่ละโรงเรียนก็มีความแตกต่างกัน ดังนั้นหน้าที่และความรับผิดชอบที่ย่อมแตกต่างกันทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาต้องแสดงศักยภาพของการเป็นผู้นำในการบริหารจัดการอย่างเต็มที่ เพื่อให้สถานศึกษามีประสิทธิภาพ

3. ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี มีประเด็นข้อเสนอแนะจากงานวิจัยในครั้งนี้และข้อเสนอแนะสำหรับวิจัยครั้งต่อไป ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยในครั้งนี้

ข้อค้นพบจากงานวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริมและพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดปัตตานี ที่มีค่าเฉลี่ยระดับต่ำ ควรส่งเสริมภาวะผู้นำในแต่ละด้าน ดังนี้

1) ภาวะผู้นำด้านจินตนาการ ผู้บริหารควรมีการส่งเสริมและพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการวิเคราะห์ระบบต่าง ๆ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาและมีการส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานเพื่อการพัฒนาโรงเรียนที่มีคุณภาพ

2) ภาวะผู้นำด้านความยืดหยุ่น ผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในด้านการปรับเปลี่ยนแผนงานให้เข้ากับสถานการณ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของบริบทโรงเรียนอย่างสร้างสรรค์และมีประสิทธิภาพ

3) ภาวะผู้นำด้านวิสัยทัศน์ ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการนำความรู้และประสบการณ์ต่าง ๆ มาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา และควรมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ การนำเสนอโครงการและกิจกรรมใหม่ ๆ อย่างมีคุณภาพ

4) ภาวะผู้นำด้านแรงจูงใจ ผู้บริหารควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในกิจกรรมต่าง ๆ ของสถานศึกษาและควรสร้างแรงจูงใจ กระตุ้นกำลังใจในการปฏิบัติงานให้กับบุคลากรเพื่อให้มีความสุขในการทำงาน

5) ภาวะผู้นำด้านความไว้วางใจ ผู้บริหารควรมอบหมายงานให้กับบุคลากรตามความรู้ ความถนัดและความสามารถของบุคลากรแต่ละคนและควรมีส่งเสริมให้บุคลากรแสดงผลงานทางวิชาการในระดับต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์และควรสร้างความไว้วางใจระหว่างผู้บริหารและบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อให้มีความสุขและประสพผลสำเร็จในการทำงาน

3.2 ข้อเสนอแนะจากการวิจัยครั้งต่อไป

1) ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและสังกัดอื่น ๆ

2) ควรมีการศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในกรอบแนวคิดทฤษฎีอื่นที่มีความครอบคลุมทั้งการวิจัยเชิงปริมาณและการวิจัยเชิงคุณภาพ

3) ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เป็นข้อมูลเชิงลึกในด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. 2545. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 พร้อมกฎกระทรวงที่เกี่ยวข้อง และพระราชบัญญัติการศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545. กรุงเทพฯ: องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์.

กิตติกาญจน์ ปฏิพันธ์. 2555. โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหาร

สถานศึกษาอาชีวศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- กาญจนา ศิลา. 2556. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารของโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบางเขน. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. 2556. สรุปคำบรรยายเรื่อง แรงงานในบริบทสภาพแวดล้อมสถานที่ทำงานในอนาคต.
- มอสนันท์ หะยีเซ็ง. 2560. แบบภาวะผู้นำของผู้บริหารสตรีในโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม สังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดนราธิวาส. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- จอมพงศ์ มงคลวนิช. 2556. การบริหารองค์การและบุคลากรทางการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จารินี สิกุลจ้อย. 2556. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อบรรยากาศของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 2. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนนครินทร์.
- จักรกฤษณ์ โปตาพล. 2556. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารเทศบาลตำบลในจังหวัดร้อยเอ็ด. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาภูมิราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง.
- ดวงแข ข่านอก. 2559. การศึกษาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมาเขต 1. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ทองคำ พิมพ์า. 2556. การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างวิสัยทัศน์และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดอ่างทอง. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ธีระ รุญเจริญ. 2550. ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษายุคปฏิรูปการศึกษา. กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- _____. 2554. กลยุทธ์การพัฒนาความเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้. กรุงเทพฯ: คุรุสภาลาดพร้าว.

- นารินทร์ เดชชสะท้าน. 2557. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏการพลินธุ์. 1(3), บทคัดย่อ.
- นิกัญชลาลันเหลือ. 2554. โมเดลสมการโครงสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นัยนา ชนาฤทธิ์. 2556. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาของแก่นเขต 5. วิทยานิพนธ์ศึกษามหาบัณฑิต: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. 2553. ผู้นำเชิงสร้างสรรค์และผลิตภาพ: กระบวนทัศน์ใหม่และผู้นำใหม่ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภรณ์ทิพย์ ปั่นก้อน. 2559. ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยบูรพา.
- มณฑาทิพย์ เสยงคะ. 2556. การพัฒนาตัวบ่งชี้ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงศึกษาธิการ. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- วารุณี จิรัฐเวทย์. 2555. แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชเขต 1. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารนวัตกรรมการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- วัฒน์ชัย เนสะและ. 2554. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาตามทัศนะของบุคลากรโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลามจังหวัดสตูล. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการจัดการการศึกษาอิสลาม มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์. วิทยาเขตปัตตานี.
- วิมล จันทร์แก้ว. 2555. รูปแบบการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุราษฎร์ธานี เขต 3. ดุษฎีนิพนธ์การศึกษาตามหลักสูตรศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรังสิต.

- วิรัช สงวนวงษ์วาน. 2557. **การจัดการและพฤติกรรมองค์กร**. กรุงเทพฯ: เพียร์สัน เอ็ดดูเคชั่นอินโดไชน่า.
- วิเชียร วิทยอุดม. 2550. **ภาวะผู้นำ**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: ซีระฟิล์มและโซเท็กซ์.
- วิโรจน์ สารรัตน์. 2553. **ผู้บริหารโรงเรียน: สามมิติการพัฒนาวิชาชีพสู่ความเป็นผู้บริหารที่มีประสิทธิผล**. ขอนแก่น: คลังน่านาวิทยา.
- สมชาย รุ่งเรือง. 2560. **รูปแบบการพัฒนาผู้นำสู่การสร้างแรงผลักดันเชิงสร้างสรรค์**. ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2560): หน้า 29-46.
- สุพัชรา ชิมเจริญ. 2556. **โครงสร้างองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้นิเทศภายในสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน**. วิทยานิพนธ์ปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- สุภาพ ฤทธิ์บำรุง. 2556. **ภาวะผู้นำเชิงสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อความมีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30**. วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- อุซุมพร แก้วขุนทด. 2550. **ความไว้วางใจในผู้นำองค์กร ความไว้วางใจภายในองค์กรและความจงรักภักดีต่อองค์กรที่มีผลต่อพฤติกรรมและประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัท เนตบีเคเค จำกัด**. วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- DuBrin, J.A. 2010. **Leadership Research Finding, Practice and Skills**. 5th New York: Houghton Mifflin Co.
- Harris, A. 2009. **Creative Leadership**. *Journal of Management in Education*, 23(1), 9-11.